

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/19/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124201622
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124201622.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: Tatra banka, a.s., Hodžovo námestie 3, 811 06 Bratislava, IČO: 00 686 930, zastúpený RASLEGAL, s.r.o., Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 855 561, proti žalovanému v 2. rade: C. Z., narodený XX. C. XXXX, L. XXX, XXX XX L., zastúpený Mgr. Štefan Slováčik, advokát, Palánok 3, 949 01 Nitra, IČO: 36 110 787, o zaplatenie 79 637 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 20Cb/65/2024, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom sp. zn. 5Up/10/2024 zo dňa 20. marca 2024 postúpil spor Okresnému súdu Nitra, ako súdu príslušnému na prejednanie, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

2. S postúpením sporu Okresný súd Nitra nesúhlasil a predložil vec spoločne nadriadenému súdu podľa § 43 ods. 2 CSP. Poukázal, že v prejednávanej veci ide o obdobný prípad, aký bol predmetom rozhodovania Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3Ndob/8/2022, v ktorej bolo rozhodnuté, že príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica pre upomínacie konanie zostala zachovaná. Podľa Okresného súdu Nitra Okresný súd Banská Bystrica nedostatočne skúmal, či bol žalovaným v 2. rade podaný odpor vecne odôvodnený. Žalovaný v 2. rade v podanom odpore nespochybnil žalobcom uplatňovaný nárok, ale len formálne vyhlásil, že so žalobou nesúhlasí, a to bez akéhokoľvek vecného odôvodnenia. Žalovaný v odpore namietal iba uplatňovanie nároku voči jeho osobe, nakoľko mal za to, že voči nemu ako ručiteľovi si môže žalobca uplatňovať svoj nárok osobitnou žalobou až potom, akoby ho žalobca vyzval na plnenie za hlavného dlžníka (žalovaného v 1. rade), ktorý dlh neuhradil. Žalovaný v 2. rade k odporu ako prílohu pripojil len splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v súdnom

konaní. O náležitostiach vecného odôvodnenia odporu bol žalovaný v 2. rade poučený v platobnom rozkaze.

3. Okresný súd Nitra ďalej uviedol, že žalovaný v 2. rade mal vo svojom odpore nevyhnutne uviesť skutočnosti odôvodňujúce spochybnenie žalobcom tvrdeného nároku, a to buď v rovine skutkových tvrdení, alebo v rovine právneho posúdenia, nepostačuje iba faktická námietka, že s platobným rozkazom nesúhlasí a podáva voči nemu odpor. Skutočnosti uvedené žalovaným v 2. rade v odpore nedosahujú intenzitu spochybnenia žalobcom uplatneného nároku závažným spôsobom. Len za splnenia podmienok - osvedčenia tvrdení listinnými dôkazmi a uvedenia tvrdení spochybňujúcich nárok žalobcu závažným spôsobom možno považovať odpor za vecne odôvodnený. Podľa Okresného súdu Nitra nebola podaním odporu splnená žiadna z kumulatívnych podmienok stanovených v § 11 ods. 3 a 4 zákona o upomínanom konaní. Okresný súd Banská Bystrica postupoval tak, že opomenul aplikáciu § 11 ods. 3 a 4 zákona o upomínanom konaní a bez toho, aby náležite posúdil vecné odôvodnenie podaného odporu žalovaným. Posúdenie vecného odôvodnenia odporu prináleží kauzálne príslušnému súdu podľa § 2 zákona o upomínanom konaní, a preto podľa Okresného súdu Nitra kauzálna príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica zostala zachovaná.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Nitra a Okresnému súdu Banská Bystrica, vzhľadom na predloženie nesúhlasu Okresného súdu Nitra s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica v zmysle § 43 ods. 2 CSP tento nesúhlas prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením veci nie je dôvodný.

5. Podľa § 2 zákona o upomínanom konaní je na konanie kauzálne príslušný Okresný súd Banská Bystrica.

6. Podľa § 3 ods. 4 zákona o upomínanom konaní, ak je žalobca platiteľom dane z pridanej hodnoty, v návrhu môže vyhlásiť, že údaje o uplatňovanom nároku voči žalovanému uviedol v kontrolnom výkaze podľa osobitného predpisu.

7. Podľa § 11 ods. 1 veta prvá zákona o upomínanom konaní proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený.

8. Podľa § 11 ods. 3 zákona o upomínanom konaní, ak sú žalobca a žalovaný účtovnými jednotkami, žalovaný musí v podanom odpore uviesť, či mu bola doručená faktúra ohľadom uplatňovaného nároku, akým spôsobom s ňou naložil, a či voči nemu uplatňovaný nárok eviduje, alebo evidoval vo svojom účtovníctve, a ak ho neeviduje, z akých dôvodov.

9. Podľa § 11 ods. 4 zákona o upomínanom konaní, ak žalobca urobil v návrhu vyhlásenie podľa § 3 ods. 4, žalovaný musí okrem skutočností podľa odseku 3 v odpore uviesť, či faktúru žalobcu, ktorá sa týka uplatneného nároku, uviedol vo svojom kontrolnom výkaze podľa osobitného predpisu. Ak žalovaný faktúru v kontrolnom výkaze uviedol, na odôvodnenie odporu musí uviesť také skutočnosti, ktoré závažným spôsobom spochybňujú žalobcom uplatnený nárok, a svoje tvrdenia musí v lehote na podanie odporu osvedčiť listinnými dôkazmi, na ktoré sa odvoláva; inak sa odpor nepovažuje za vecne odôvodnený.

10. Podľa § 11 ods. 5 zákona o upomínanom konaní, ak čo len jeden zo žalovaných podal včas odpor s vecným odôvodnením, platobný rozkaz sa zrušuje vo vzťahu ku všetkým žalovaným, to neplatí, ak ide o samostatné spoločenstvo.

11. Podľa § 12 ods. 1 písm. d) zákona o upomínanom konaní súd bez toho, aby vyzýval žalobcu na vyjadrenie, odmietne odpor podaný bez vecného odôvodnenia.

12. Podľa § 12 ods. 2 zákona o upomínanom konaní o následkoch podľa odseku 1 musí byť žalovaný v

platobnom rozkaze poučený.

13. Podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15-tich dní vyjadril, a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

14. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

15. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia hlavného pojednávania alebo predbežného prejednanie veci.

16. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

17. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Up/10/2024 vydal dňa 9. januára 2024 platobný rozkaz (č.l. 60-62), ktorým zaviazal žalovaného v 1. rade obchodnú spoločnosť TSQ Industrial services, s.r.o., Ul. G. Schoellera 6561/2, 934 01 Levice, IČO: 50 806 335 a žalovaného v 2. rade do 15-tich dní od doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi žalovaný nárok a náhradu trov konania alebo v tej istej lehote podať voči platobnému rozkazu odpor.

18. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že voči platobnému rozkazu podal dňa 24. januára 2024 žalovaný v 2. rade odpor (č.l. 67 a nasl.). Odpor voči platobnému rozkazu odôvodnil tým, že nesúhlasí so žalobou, nakoľko žalovanému v 1. rade bol poskytnutý úver na podnikateľské účely, a preto svoj ručiteľský záväzok považuje za neplatný, nakoľko je fyzickou osobou. Žalobca by sa podľa neho mal domáhať vymáhania dlhu len voči žalovanému v 1. rade, ktorému bol podnikateľský úver v zmysle Obchodného zákonníka skutočne poskytnutý. Podľa žalovaného v 2. rade sa žalobca mohol domáhať vymáhania dlhu až následne, a to osobitnou žalobou, a to až po tom, ako by vyzval na plnenie hlavného dlžníka, ktorý dlh neuhradil. Žalovaný v 2. rade v odpore ďalej podotkol, že už nie je konateľom spoločnosti TSQ Industrial services, s.r.o. V závere navrhol platobný rozkaz zrušiť, žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a zaviazat žalobcu na náhradu trov konania a právneho zastupovania v rozsahu 100%.

19. Keďže žalovaný v 1. rade odpor voči platobnému rozkazu nepodal, platobný rozkaz voči nemu nadobudol právoplatnosť (č.l. 79).

20. Najvyšší súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že rozhodujúcim pre tento spor o príslušnosť je posúdenie otázky, či Okresný súd Banská Bystrica, ako súd kauzálny príslušný v upomínacom konaní správne posúdil podaný odpor voči platobnému rozkazu z hľadiska jeho vecného odôvodnenia v súlade s § 11 zákona o upomínacom konaní a následne spor postúpil Okresnému súdu Nitra podľa § 14 zákona o upomínacom konaní.

21. Posúdenie odporu upomínací súd realizuje pri preskúmaní dôvodov na odmietnutie odporu. Ak upomínací súd nezistí dôvody na odmietnutie odporu, a teda ani ten spočívajúci v absencii vecného odôvodnenia, pre zhotovenie tohto záveru právne predpisy neustanovujú inú možnosť, ako pristúpiť k výzve adresovanej žalobcovi podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní. Pokiaľ teda upomínací súd pristúpi k uplatneniu postupu podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, z toho implicitne vyplýva, ako súd posúdil náležitosti podaného odporu. Z postupu Okresného súdu Banská Bystrica je

teda zrejme, že nemal o splnení zákonných náležitostí podaného odporu pochybnosť.

22. Po preskúmaní veci najvyšší súd uvádza, že v postupe Okresného súdu Banská Bystrica nezistil žiadnu vadu týkajúcu sa posúdenia náležitostí podaného odporu, ktorá by spôsobovala, že spor bol nesprávne postúpený Okresnému súdu Nitra, ako súdu príslušnému na prejednanie veci podľa CSP.

23. Pokiaľ ide o namietané opomenutie aplikácie § 11 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, najvyšší súd dáva do pozornosti, že pre aplikáciu tohto ustanovenia upomínacím súdom pri posudzovaní odporu voči platobnému rozkazu je základnou podmienkou, aby žalobca a žalovaný boli účtovnými jednotkami. V súlade s § 1 ods. 2 v spojení s § 1 ods. 1 písm. a) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších právnych predpisov sa fyzické osoby za účtovné jednotky nepokladajú. Žalovaný v 2. rade, ako fyzická osoba nie je teda účtovnou jednotkou, a preto keďže nie je splnená základná podmienka pre aplikáciu § 11 ods. 3 zákona o upomínacom konaní nie je dôvodné od neho vyžadovať, aby v podanom odpore uviedol, či mu bola doručená faktúra ohľadom uplatňovaného nároku, akým spôsobom s ňou naložil, a či voči nemu uplatňovaný nárok eviduje a ak ho neeviduje, z akých dôvodov.

24. Pre doplnenie najvyšší súd uvádza, že pojem žalovaný použitý v § 11 ods. 3 zákona o upomínacom konaní je potrebné vždy vykladať reštriktívne vo vzťahu ku konkrétnemu žalovanému, ktorý odpor podal. Inými slovami nie je splnená podmienka pre aplikáciu § 11 ods. 3 zákona o upomínacom konaní pokiaľ sice žalobca a jeden zo žalovaných sú účtovnými jednotkami, avšak odpor podá iný z viacerých žalovaných, ktorý účtovnou jednotkou nie je. Nie je v takomto prípade dôvodné, ani v súlade s účelom zákona, klásť na žalovaného, ktorý nie je účtovnou jednotkou, v súvislosti s podaním odporu prísnejšie požiadavky týkajúce sa náležitostí odporu voči platobnému rozkazu, navyiac v prípade, keď na strane žalovaných ide o samostatné procesné spoločenstvo.

25. Najvyšší súd ďalej poukazuje v súvislosti s namietanou argumentáciou Okresného súdu Nitra ohľadne opomenutia aplikácie § 11 ods. 4 zákona o upomínacom konaní, že mu nie je známy dôvod, pre ktorý by mal upomínací súd v tomto prípade predmetné ustanovenie aplikovať. Opätovne je potrebné dať do pozornosti, že aplikácia § 11 ods. 4 zákona o upomínacom konaní je viazaná na naplnenia celkom konkrétne formulovanej hypotézy, podľa ktorej má žalovaný povinnosť uviesť ďalšie skutočnosti a osvedčiť ich listinnými dôkazmi výlučne za predpokladu, že žalobca urobí vyhlásenie, že údaje o uplatňovanom nároku uviedol v kontrolnom výkaze podľa § 78a zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že žalobca ako platiteľ dane z pridanej hodnoty takéto vyhlásenie v návrhu na vydanie platobného rozkazu neurobil (viď č.l. 3), a preto nemohla nastať ani nadväzujúca povinnosť žalovaného v 2. rade odôvodniť odpor voči platobnému rozkazu v súlade s § 11 ods. 4 zákona o upomínacom konaní.

26. Ďalšou námietkou Okresného súdu Nitra voči postúpeniu veci Okresným súdom Banská Bystrica bol údajný nedostatok spočívajúci v absencii vecného odôvodnenia podaného odporu. K tomu najvyšší súd uvádza, že legálny pojem vecné odôvodnenie odporu (alebo odôvodnenie odporu vo veci samej) nemá konkrétnu zákonnú definíciu. Je úlohou upomínacieho súdu v každom konkrétnom prípade postupovať individuálne a posudzovať, či podmienky splnenia vecnej odôvodnenosti odporu sú splnené. Najvyšší súd len rámcovo poukazuje, že požiadavka vecného odôvodnenia odporu nemôže byť splnená príkladmo len namietaním zaplatenia dlžnej sumy bez ďalšieho zdôvodnenia alebo s odôvodnením, ktoré nesúvisí s podstatou právneho nároku žalobcu vo veci samej (zlá finančná situácia, starostlivosť o maloletých a pod.). Pod vecným odôvodnením odporu treba rozumieť také odôvodnenie odporu, v ktorom žalovaný uvedenie skutočností popierajúce nárok žalobcu, a to buď v rovine skutkových tvrdení alebo v rovine právneho posúdenia.

27. Najvyšší súd v súlade s ustálenou judikatúrou sumarizuje, že na odôvodnenie podaného odporu proti platobnému rozkazu môže žalovaný uviesť akékoľvek tvrdenia (vecné, alebo právne) spochybňujúce opodstatnenosť v platobnom rozkaze uloženej povinnosti (k tomu pozri R 76/1999).

28. Nadväzujúc na vyššie uvedené najvyšší súd nemá za to, že by Okresný súd Banská Bystrica pri

posudzovaní odporu z hľadiska jeho vecného odôvodnenia pochybil a nesprávne pokračoval v konaní podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní. Z odporu žalovaného v 2. rade sú identifikovateľné relevantné právne tvrdenia, na základe ktorých možno odpor považovať za vecne odôvodnený. Ide predovšetkým o namietanú pasívnu legitimáciu žalovaného v 2. rade, ako ručiteľa z dôvodu, že žalobca pred podaním žaloby na žalovaného v 2. rade najskôr nevyzval žalovaného v 1. rade ako hlavného dlžníka na zaplatenie dlhu, ktorý neuhradil a o vyslovené tvrdenie o neplatnosti ručiteľského záväzku žalovaného v 2. rade z dôvodu, že úver bol žalovanému v 1. rade poskytnutý na podnikateľské účely. V oboch prípadoch ide o otázky týkajúce sa právneho posúdenia veci, na ktoré môže dať po ich nastolení odpoveď výlučne súd príslušný pre rozhodnutie veci v sporovom konaní.

29. Najvyšší súd uzatvára, že v prejednávacom spore o príslušnosť medzi Okresným súdom Nitra a Okresným súdom Banská Bystrica nezistil žiadne pochybenie Okresného súdu Banská Bystrica, ktoré by odôvodňovalo zachovanie jeho príslušnosti v upomínacom konaní. Vzhľadom na zistenú zjavnú nedôvodnosť vád vytýkaných Okresnému súdu Banská Bystrica pri posudzovaní odporu podľa § 11 zákona o upomínacom konaní, najvyšší súd uvádza, že príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci je po riadnom postúpení vecí v súlade s § 14 ods. 1, ods. 3 zákona o upomínacom konaní Okresný súd Nitra.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.